

Domov svätej Anny, n.o.

Správa z návštevy zariadenia

Adresa zariadenia:	Vlčia dolina – ul. Olšavská 25, 044 24 Poproč
Zriaďovateľ:	Domov svätej Anny, n.o.
Riaditeľ:	JUDr. Michal Rusnák
Typ zariadenia:	zariadenie pre seniorov
Kapacita:	55
Dátum návštevy:	23. august 2019

Prof. JUDr. Mária Patakyová, PhD.
verejná ochrankyňa práv

Obsah

Úvodné informácie	1
Návšteva zariadenia a jej cieľ	1
Základné informácie o zariadení	1
Priebeh návštevy	1
Prostredie a vybavenie	2
1. Označenie priestorov	2
2. Kúpeľne a WC	2
3. Spoločenské priestory	2
4. Izby klientov	2
Autonómia vôle a voľnosť pohybu	3
5. Sťažnosti	3
6. Možnosť rozhodovať o sebe	3
7. Opatrenie obmedzujúce pohyb	3
8. Individuálny prístup	3
Súkromie	4
9. Podmienky pre súkromie	4
10. Návštevy	4
11. Uloženie vecí	4
Poskytovaná starostlivosť	5
12. Malnutrícia, strava	5
13. Mikčný režim	5
14. Dostupnosť lekárskej starostlivosti	5
15. Podávanie liekov	5
16. Sprievod	5
Bezpečnosť	6
17. Chodby	6
18. Signalizácia	6
19. Madlá v kúpeľniach	6
20. Pády	6
21. Výťah	6
Zmluva o poskytnutí sociálnej služby a jej náležitosti	7
22. Cieľová skupina	7
23. Náležitosti zmluvy	7
Hospodárenie s finančnými prostriedkami	7

24. Nakladanie s peniazmi klienta	7
Personálne obsadenie	7
25. Štruktúra pracovných miest	7
26. Výmena informácií a komunikácia	7
Prehľad opatrení k náprave	8

Úvodné informácie

Návšteva zariadenia a jej cieľ

Verejná ochrankyňa práv si v roku 2019 stanovila ako jednu zo svojich priorít prieskum v zariadeniach sociálnych služieb vykonávaný formou osobných návštev so zameraním na dodržiavanie základných práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby. V rámci tohto prieskumu zamestnanci Kancelárie verejného ochrancu práv v spolupráci s externými odborníkmi na sociálne služby a ošetrovateľskú starostlivosť vykonávali neohlásené návštevy vybraných zariadení. Zariadenia boli náhodne vybrané tak, aby bola zabezpečená diverzita zriaďovateľov, veľkosť zariadenia, ako aj región.

Základné informácie o zariadení

Domov Sv. Anny sa nachádza v prírodnom prostredí obce Poproč v lokalite Vlčia dolina. Obec s počtom 2800 obyvateľov leží v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria na ľavom brehu rieky Bodvy neďaleko Košíc.

Zariadenie, ktoré prevádzkuje rovnomená nezisková organizácia, vzniklo rekonštrukciou bývalého rekreačného a zotavovacieho strediska Drevona v lokalite Vlčia dolina. V súčasnosti má zariadenie 3 poschodovú hlavnú budovu s úžitkovou plochou 1933 m² a vstupnú budovu s úžitkovou plochou 255 m². Hlavná budova, ktorá je trojposchodová má celkovú kapacitu 55 obyvateľov, ktorí bývajú v 1-lôžkových, 2-lôžkových izbách, ktorých súčasťou sú toalety a sprchovací kút. V 3.NP je len obytná časť. Súčasťou budovy je výťah.

Priebeh návštevy

Návšteva sa uskutočnila dňa 23. augusta 2019, bez predchádzajúceho ohlásenia. Po príchode bol telefonicky kontaktovaný riaditeľ, ktorý sa do zariadenia dostavil cca do 30 minút. Prieskum však po jeho telefonickom súhlase začal hneď po príchode.

Návštevu vykonali zamestnanci Kancelárie Mgr. Juraj Jando, JUDr. Martina Tymková, Dominik Fabian a Mgr. Romana Fridriková. Návštevy sa taktiež zúčastnili externí odborníci a to, Mgr. Renáta Popundová, zdravotná sestra a doc. PhDr. Slavomír Krupa, Ph.D., expert na oblasť sociálnych služieb.

Priebeh návštevy pozostával z prehliadky zariadenia so zameraním na materiálne zabezpečenie, pozorovania poskytovania sociálnych služieb, rozhovoru s riaditeľkou, rozhovorov so zamestnancami a klientmi, preskúmavania vnútorných predpisov, dokumentácie vedenej o klientoch vrátane zdravotnej dokumentácie. V rámci návštevy bola taktiež vyhotovená fotodokumentácia zahrnutá v tejto správe, nakoľko sa o ňu opierajú niektoré zo zistení.

Prostredie a vybavenie

1. Označenie priestorov

Izby klientov boli označené iba menami, bez fotografií, čo môže sťažiť orientáciu klientom s pokročilou demenciou, ktorí sa "túlajú" po zariadení. Na uvedené sa sťažovalo viacero klientov, v dôsledku čoho im omylom mizli veci.

2. Kúpeľne a WC

Kúpeľňa a wc tvorili samostatnú jednotku ako príslušenstvo k bunkám. Na najvyššom poschodí boli kúpeľne a wc v pôvodnom stave. Podľa vyjadrenia riaditeľa zariadenia sa kúpeľne postupne prerábajú. V sprchovom kúte a pri toalete boli záchytné madlá.

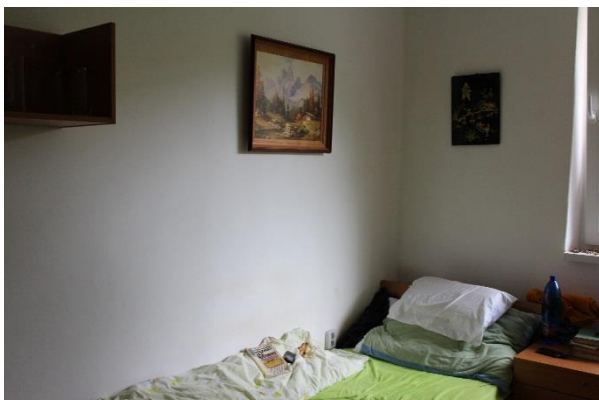
3. Spoločenské priestory

V zariadení sa nachádzali viaceré spoločenské miestnosti, kde klienti mohli tráviť spoločne čas. Išlo o otvorené miestnosti na prvom a druhom poschodí pri schodisku a jedna spoločenská miestnosť vzadu pri výťahu. Klienti v týchto spoločenských miestnostiach trávili čas pozeraním televízie, hraním spoločenských hier. V zadnej spoločenskej miestnosti sa nachádzal klavír a knižnica, vpredu televízia, stolný futbal, kreslá na oddych. V čase našej návštevy klienti trávili čas pozeraním televízie. Vybavenie v spoločenských priestoroch bolo v dobrom stave.

4. Izby klientov

Vybavenie izieb klientov (vrátane nábytku) je rôzne. Staršie izby sa postupne rekonštruujú. Klienti si môžu doniesť vlastné veci. V izbách sa nachádzajú signalizačné zariadenia s výnimkou vrchného poschodia, kde sa nachádzajú samostatní klienti.

Autonómia vôle a voľnosť pohybu

5. Sťažnosti

Na chodbe sa nachádzala krabička/schránka na podnety či sťažnosti. Sťažnosti týkajúce sa jedálneho lístka rieši stravovacia komisia.

6. Možnosť rozhodovať o sebe

Zamestnanci zariadenia rešpektujú rozhodnutie klienta kedy chce ísť spať. Klienti môžu slobodne vychádzať von do parku pri zariadení. Samostatní klienti majú čip, ktorý im umožňuje kedykoľvek opustiť areál zariadenia. Počas nášho prieskumu bol jeden z klientov v lese na hríby. Na vrátnici sa nachádza kniha odchodov a príchodov, kde sa klienti zapisujú.

Zariadenie rešpektuje sexuálne správanie klientov, pokiaľ ide o dobrovoľné správanie z oboch strán. Zatiaľ neboli žiadne problémy.

Priestory zariadenia sú nefajčiarske, pre fajčiarov sú miesta vyhradené tak, aby neprekážali ostatným. Požívanie alkoholu v zariadení nie je dovolené. Návštevy môžu prísť do zariadenia bez obmedzení.

Z vyjadrení viacerých klientov vyplynulo, že majú v zariadení ranný budíček, a keby aj chceli spať dlhšie, tak by im to umožnené nebolo. Večer už môžu ísť spať kedy chcú. Sprchovanie a hygiena neprebieha v pravidelných intervaloch, ale je ponechané na vôľu klienta, nakoľko súčasťou bunky sú vlastné sprchy, klienti sa tak môžu sprchovať kedy chcú.

Klienti majú v jedálni presne určené miesto na sedenie.

7. Opatrenie obmedzujúce pohyb

Register telesných a netelesných obmedzení nezaznamenávajú, majú však vypracovanú smernicu. V prípade, ak majú v zariadení problém s agresivitou klienta, tak sa ho snažia vyriešiť dohovorom. Ak to nie je možné, tak privolajú záchranku. Takéto stavy zapisujú do denného hlásenia.

8. Individuálny prístup

Zamestnanci zariadenia klientom vykajú, oslovujú ich najčastejšie priezviskom (pani XX) s výnimkou klientov, ktorí reagujú len na krstné meno, tým vykajú, ale oslovujú ich krstným menom. S klientmi sa opatrovatelia snažia podľa možností komunikovať, zisťovať ich prania a primerane na ne reagovať.

Čo sa týka spoločných aktivít, tie zabezpečuje zariadenie aj vonku a aj priamo vo vnútorných priestoroch zariadenia (v čase prieskumu napr. pozerali televíziu). Raz týždenne majú aj omšu s pánom farárom. V zariadení oslavujú a organizujú Mikuláša, Vianoce, tanečné vystúpenia, vystúpenia detí z materskej školy a pod.

V priebehu dňa väčšina obyvateľov ostáva na izbách alebo v priechodných spoločenských miestnostiach. Z dôvodu šetrenia nákladov na personál (v zariadení je jedna sociálna pracovníčka) nie je prijímateľom poskytovaná sociálna rehabilitácia a terapie. Kultúrne aktivity sú poskytované v rozsahu a možnostiach sociálnej pracovníčky a vedenia zariadenia. Pozitívne reflexie boli od obyvateľov zariadenia na možnosť zapožičania kníh z miestnej knižnice domova.

Administráciu spojenú s prijatím obyvateľov do zariadenia, vrátane úhrad za služby má v agende jedna sociálna pracovníčka. Z uvedeného dôvodu nie je venovaná v potrebnom rozsahu pozornosť kvalite sociálnych služieb, individuálnemu plánovaniu, aktívnej podpore spolupráce s rodinami prijímateľov sociálnych služieb, supervízii pracovníkov v zariadení.

Súkromie

9. Podmienky pre súkromie

Svoje izby si môžu klienti zamykať kedykoľvek chcú. Pri prebaľovaní ležiacich klientov nie sú používané zásteny, avšak podľa tvrdenia zamestnancov je súkromie zaistené tým, že sa prebaľovanie robí „na striedačku“. Na jednej bunke bola kúpeľňa s WC oddelená od chodby iba závesom namiesto dverí, pritom išlo už o prerobenú kúpeľňu. Personál pri vstupe do izby podľa vyjadrení klientov nie vždy klope.

Pri nástupe musia podľa Domového poriadku klienti prejsť „sanitárnym filtrom“ (vykúpanie, prezlečenie, oholenie, ostrihanie a ak je potrebné aj odhmyzenie).

10. Návštevy

Zariadenie umožňuje rodinné návštevy kedykoľvek. Pri zhoršujúcom sa zdravotnom stave, ktorý potenciálne môže viesť k smrti kontaktujú aj príbuzných. Zariadenie preferuje pri zhoršení zdravotného stavu privolanie záchranky a úmrtie v nemocnici, v zariadení zomierajú klienti skôr ak ide o náhle úmrtie. V prípade hrozby úmrtia volajú aj kňaza, aj príbuzní majú možnosť byť pri odchode klienta (smrti), ak o to majú záujem.

11. Uloženie vecí

Klienti majú veci spravidla na izbách. Zariadenie uchováva len občianske preukazy v uzamknuteľných skrinkách klientov, pričom majú vypracovanú zmluvu o úschove cenných vecí.

Poskytovaná starostlivosť

12. Malnutrícia, strava

Klienti sú pravidelne vážení, zmeny vo váhe sa zaznamenávajú a sledujú. V prípade potreby majú nutričné prípravky. Čo sa týka stravy majú aj klientov s dietami, diabetická strava má dve večere. V jedálni nemajú jednotný zasadací poriadok, je na úvahe klienta kde a s kým chce byť pri stole. V súčasnosti nemajú klienta s potrebou stravovania cez PEG alebo s potrebou mixovanej stravy. Ak by boli takéto požiadavky, sú pripravení ich zabezpečiť. Voľba je na klientovi, prípadne príbuzných.

13. Mikčný režim

Zariadenie sleduje príjem a výdaj tekutín (pitný režim sa sleduje aj v noci), rovnako sleduje inkontinenciu. Zistené údaje sú zaznamenávané. Klienti, ktorí majú problém s inkontinenciou (moč a stolica) používajú plienky. Zdravotná poisťovňa prepláca 2 plienky na deň (to vychádza ráno a večer), v prípade potreby však zamestnanci prebaľujú aj počas dňa. Plienky navyše si klienti dokupujú, prípadne im ich donesú príbuzní. Ak má zariadenie k dispozícii viac plienok, tak ich poskytnú klientom, ktorí ich potrebujú.

14. Dostupnosť lekárskej starostlivosti

Zariadenie rieši zdravotnú starostlivosť prostredníctvom blízkeho lekára v dedine, v prípade akútnejších stavov alebo potreby návštevy špecialistu vo vzdialenejších oblastiach volajú sanitku. Vedúca sestra uviedla, že majú problém so sanitkami, resp. so záchranármi (frflú, sú neochotní).

V súčasnosti v zariadení nemajú žiadneho klienta s preležaninami, ale častejšie sa klienti s preležaninami vracajú z nemocnice. Ak sa vyskytnú preležaniny, tak to riešia prostredníctvom zamestnancov ADOS-iek (agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti). Zariadenie nezabezpečuje v rámci sociálnych služieb rehabilitáciu, ale majú v zariadení maséra a klienti môžu za úhradu využiť jeho služby.

15. Podávanie liekov

Lieky v zariadení pripravuje a dávkuje zdravotná sestra, podávajú ich opatrovatelia. Odbery a ďalšie úkony pri ktorých je potrebné pichanie vykonávajú zamestnanci ADOS-iek. Lieky predpisuje obvodný lekár prípadne špecialista (psychiater). Lieky podávajú podľa predpisu lekára, prípadne konzultujú s lekárom. Psychofarmaká sú vždy konzultované s psychiатrom a na predpis, sami ich nenavyšujú. Rovnako všetky opiáty a analgetiká podávajú len podľa predpisu, resp. po konzultácii s lekárom. Lieky majú umiestnené v uzamknutelných skrinách (v čase prieskumu boli lieky v skrinách uzamknuté) v osobitnej miestnosti. V zariadení sa ešte nestretli s krádežou liekov. Bežné lieky opatrovatelia podávajú len po konzultácii so zdravotnou sestrou. V zariadení drvia lieky podľa potreby, mažiar má každý klient svoj. V súčasnosti sa žiadnemu klientovi pravidelne nedrvia lieky. Lieky neprimiešavajú do jedla.

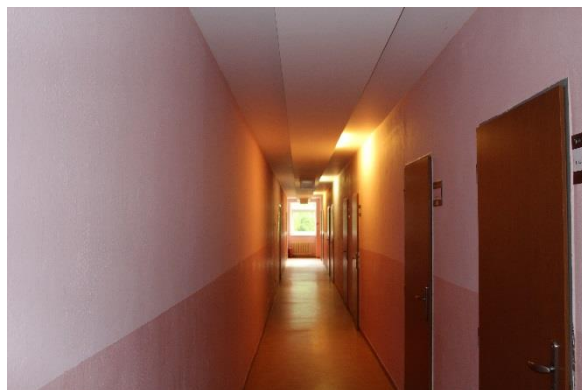
16. Sprievod

Zariadenie zabezpečuje sprievod klientov na vyšetrenia.

Bezpečnosť

17. Chodby

Chodby boli dostatočne osvetlené, avšak sterilné a neosobné. Zároveň vo všetkých neboli madlá, ktoré by mohli zabrániť pádom.

18. Signalizácia

Klienti majú v izbách signalizačné zariadenia. Výnimkou sú len izby na najvyššom poschodí, kde sú samostatní klienti.

19. Madlá v kúpeľniach

Kúpeľne boli vybavené madlami, a to aj tie v pôvodnom stave. Madlá sa nachádzali v sprchovom kúte a pri toalete. Na najvyššom poschodí však chýbalo signalizačné zariadenia, ak by sa títo klienti v kúpeľni pošmykli, aj napriek tomu, že sú chodiaci, nemali by si ako privolať pomoc.

20. Pády

Pády sa v zariadení osobitne neevidujú, ale zapisujú ich do denného hlásenia. Ak klient spadne, tak ho najskôr skontrolujú a následne volajú sanitku, aby zabezpečili potrebné vyšetrenia.

Ako prevencia pádom slúžia bočnice a madlá po bokoch stien. Bočnice sa zavádzajú sa po konzultácii s klientmi a ich súhlase, prípadne po dohovore s ich rodinou. Zavedenie bočníc v zariadení nezapisujú do nejakej osobitnej evidencie.

21. Výťah

V zariadení sa nachádzal priestranný výťah.

Zmluva o poskytnutí sociálnej služby a jej náležitosti

22. Cieľová skupina

Zariadenie sa vyslovne nešpecializuje na určitú príjmovú skupinu, nakoľko podľa vyjadrenia riaditeľa by mali problém miesta klientov obsadiť. Pri špecializácii zariadenia by vyplývali aj vyššie nároky na počet zamestnancov.

Klienti majú stupeň odkázanosti 4, 5, 6. Problémových alebo náročnejších klientov do zariadenia neberú nakoľko majú obavy, že takého klienta by nevedeli zvládať.

Skutočnosti rozhodujúce pre prijatie klienta do zariadenia zisťujú zo zdravotných záznamov a rozhovorov s rodinnými príslušníkmi.

23. Náležitosti zmluvy

V prípade záujmu o poskytnutie služby klient vyplní žiadosť o umiestnenie. V žiadosti uvedie svoje osobné údaje, rodinné a finančné pomery. V prípade, že klient nemôže žiadosť podpísať, jej podanie potvrdí lekár a zákonný zástupca. Zmluva má štandardné náležitosti, klient nemá veľký priestor pre jej úpravu.

Hospodárenie s finančnými prostriedkami

24. Nakladanie s peniazmi klienta

Klienti majú peniaze uložené v depozite. Na základe prianí klientov im uskutočňujú nákupy, odkiaľ sa im suma za nákup odráta z depozitu. V prípade hospitalizácie klienta vykonávajú vratky za stravu. V prípade klientov, ktorí majú obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, ako opatrovník vystupuje rodinný príslušník, nie zariadenie.

Personálne obsadenie

25. Štruktúra pracovných miest

Podľa vyjadrení vedúcej sestry sa v zariadení v čase kontroly nachádzalo 52 klientov. Na tento počet klientov zariadenie zamestnáva celkovo 1 zdravotnú sestru (vedúca sestra) a 13 opatrovateľov/opatrovateľiek. V službe sú cez deň spravidla 1 sestra a 5 opatrovateľov, v noci sú v službe 2 opatrovateľky. Počas prieskumu boli v službe cez deň len 2 opatrovateľky a zdravotná sestra. Tento stav bol podľa vyjadrenia vedúcej sestry len prechodný z dôvodu čerpania dovolení.

Školenia zamestnancov: interné školenia prebiehajú raz štvrtročne, ďalej sa uskutočňujú certifikované školenia zdravotníckeho personálu, najbližšie plánované školenie sa bude týkať ošetrovania rán a plienkovania (zamerané na nové typy plienok). Supervíziu tu nemajú.

26. Výmena informácií a komunikácia

Porady vedenia sú každý týždeň v pondelok o 9, zamestnanci majú každé 3 mesiace. Elektronický systém výmeny informácií nemajú (nedostatok financií), fungujú na zošitoch.

Prehľad opatrení k náprave

1. Vytvoriť podmienky pre individualizované poskytovanie sociálnych služieb – napr. vytvorením pracovného miesta pracovníka zameraného na realizáciu individuálnych aktivít, posilňovanie kontaktu s rodinou a zabezpečenie supervízie.
 - *V súčasnej dobe naše zariadenie nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami aby mohlo vykryť náklady na zriadenie pracovného miesta obzvlášť keď je potrebné zabezpečovať iné základne požiadavky ktoré vyplynuli s kontrol iných organov / napr. RUVZ/ ale aj niektoré Vaše zistenia ktoré sme si uvedomovali aj pred Vašou návštevou. S perspektívneho hľadiska sa však s vytvorením takéhoto miesta počíta.*
2. Upustiť od režimových opatrení ako povinný budiček, ranná toaleta (najmä mobilní klienti), pevné časy jedál, pevný zasadací poriadok.
 - *Od režimových opatrení nie je možné úplne upustiť*
 - *Povinný budiček v zariadení praktický neexistuje skôr je to pozvanie našich klientov k raňajkám, niektorí klienti sa však predsa len budia a to predovšetkým Tí, ktorí v daný deň majú rôzne zdravotné odborné vyšetrenia a sú objednaný na odvoz sanitkou k lekárom, niektorí sa sami dávajú budiť z dôvodu odchodu zo zariadenia za účelom svojich záujmov, samozrejme u týchto klientov sa potom upravuje aj ranná toaleta, ale aj podávanie stravy, resp. podávanie balička so stravou na cestu,*
 - *U ostatných klientov sa režim podávania stravy prispôbuje predovšetkým z dôvodu jednotlivých prác v kuchyni ktoré na seba nadväzujú / príprava stravy, obsluha, umývanie riadov, a príprava na ďalší výdaj stravy / avšak strava sa vydáva v časovom rozpätí jednej hodiny pričom je odložená aj dlhšiu dobu pokiaľ klient mešká. V odôvodnených prípadoch sa strava rozváža aj na izby všetko samozrejme s prihliadnutím na trvanlivosť potravín a rýchlokaziace sa potraviny.*
 - *Zasadací poriadok v jedálni sa organizuje predovšetkým podľa požiadaviek klientov avšak úplnú slobodu pri stolovaní nie je možné zabezpečiť z dôvodu priestorových a kapacitných možností,*
 - *V zariadení je zriadená aj stravovacia komisia kde je vypracovaný Štatút stravovacej komisie v ktorej sú zastúpený aj klienti kde môžu predkladať svoje pripomienky a návrhy nielen k samotnej strave ale aj k stolovaniu. K týmto zisteniam zatiaľ nebola vznesená žiadna takáto konkrétna pripomienka. V budúcnosti zvoláme na túto tému zhromaždenie klientov a budeme hľadať spoločné prijateľné riešenie.*
3. Upustiť od úplného zákazu požívania alkoholu v zariadení.
 - *V súvislosti so zákazom požívania alkoholu v našom zariadení je to upravené v Domácom poriadku, avšak v praxi sa to takto striktne*

nedodrížiava a ani sa to nedá pretože klienti bežne odchádzajú vonku z areálu, kde v miestnych obchodoch si bežne takéto potraviny nakupujú pre vlastnú potrebu ale aj pre iných klientov. Taktiež príbuzný v rámci návštev im nechávajú potraviny tohto druhu. Nemáme záujem upierať práva našim klientom a preto náš Domáci poriadok upravíme vhodným spôsobom aby práva klientov nášho zariadenia neboli obmedzované.

4. Sanitárny filter vykonávať len v odôvodnených prípadoch (ak je podozrenie na zníženú hygienu klienta ktorý do zariadenia prichádza). V tomto zmysle tiež upraviť aj Domáci poriadok.
 - *Obdobne ako pri predchádzajúcej pripomienke sa striktne v praxi nedodrížiava a hygienický filter sa vykonáva len v odôvodnených prípadoch taktiež vykonáme úpravu tohto bodu v Domácom poriadku.*
5. Zabezpečiť rešpektovanie súkromia klientov – pred vstupom na izbu má personál klopať a vstúpiť až po udelení súhlasu.
 - *Zamestnanci nášho zariadenia sú pravidelne minimálne 1 x ročne preukázateľne preškoľovaní aj čo sa týka rešpektovania súkromia, ktoré vyplýva zo smernice práva a povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Nedá sa však vylúčiť, že dochádza k zlyhaniu ľudského faktora u jednotlivcov, hlavne v súčasnej spoločenskej situácii, kedy nie je dostatok kvalifikovaných a odborne zdatných zamestnancov na úseku opatrovania, kde ťažko stabilizovať pracovný kolektív. Do úvahy je potrebné však zobrať aj to, že klienti ktorí sa nachádzajú na izbách majú uzavreté dvere pričom ich sluch je podstatne znížený, väčšinou majú zapnuté rádia a televízory kde hlasitosť značne prekračuje mieru únosnosti v mnohých prípadoch aj spia a vtedy dochádza k mylnému hodnoteniu, že zamestnanci neklopú pri vstupe do ich izby. Samozrejme aj naďalej budeme tomuto problému venovať pozornosť aby sme našli rovnováhu pri rešpektovaní práv prijímateľom sociálnej služby.*
6. Na označenie izieb použiť nielen meno ale aj fotografiu.
 - *V minulosti sme satomuto problému venovali keď sme izby označovali rôznymi plodmi ovocia či zeleniny avšak nemalo to úspech, preto sme od toho upustili. Jedná sa však iba o niekoľkých jednotlivcov z celkového počtu klientov, ktorý sa túlajú po chodbách avšak ich zdravotný stav súvisí s inou zdravotnou diagnózou než demenciou na základe ktorej by si nepamätali, kde majú vlastnú izbu. Samozrejme, môžeme vyskúšať tento problém riešiť aj s fotografiami po dohode s klientmi a ich príbuznými za rešpektovania ochrany osobných údajov v zmysle zákona č. 18/2018 Z. z.*
7. Zútlulniť priestory chodieb – zapojiť obyvateľov do rozhodovania o tom, ako chcú aby vyzerali.

8. Zabezpečiť dostatočný personálny stav aj počas dovolení (bod 25).
 - *K bodom 7,8 prehodnotíme priority pracovných činností nášho zariadenia, keďže rozpočet na rok 2020 bol schválený a na realizáciu týchto doporučení je potrebné sústrediť aj určité finančné prostriedky, ktorých nemáme prebytok vzhľadom na investície iných opatrení.*
9. Viesť záznamy o obmedzujúcich opatreniach.
 - *Záznamy o obmedzujúcich opatreniach sa síce nevedú v osobitnej evidencii avšak vedu sa v knihe Denných hlásení, na ktoré sa reaguje prioritne a prijímajú sa opatrenia na týždenných pracovných poradách. Vyhodnocujú sa štvrťročne na pracovných seminároch všetkých zamestnancov nášho zariadenia. Do budúcnosti zvážime vytvorenie osobitného registra na obmedzujúce opatrenia.*